

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LVIII. Qualiter Maximinus Christianorum persecutor, fugiens servili habitu sese occultaverit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ἡ δὲ αὐτοῦ γένεσις. αὐτοῖς δὲ
λαβὼν ὁμοίαν τὸν πρῶτος ἀπὸ τῶν κακῶν
ὅς τις ποτε ἦν ἐκείνῳ, θελήσας μάστιγι
πληγῆτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΖ΄.

ὅτι Μαξιμιανὸς συνέστη καὶ σκώληκι δαμασθεῖς, ὑπὲρ
χριστιανῶν ἡρώδης.

Ἐπειδὴ γὰρ τῶν ἐκκλησιῶν κατήχετο πο-
λοθεῖας ὁδοῖς, πρῶτος τε τὴν ἐαυτοῦ ψυ-
χὴν δικαίων καὶ θεοσεβῶν ἐνέφυρεν αἵμασι,
ἔπειτα μὲν αὐτὸν μετέχευε τιμωρία.
ὅς αὐτῆς αὐτὴ κατὰ ξανθὴν σαρκὸς, καὶ μέ-
γιστον ψυχῆς ἀπορροήσας. ἀθροὰ μὲν γὰρ αὐ-
τῷ περὶ τὰ μέσα τῶν ἀπορροήτων ἔσώματόν
ἀποσάσας γένετο. εἰς ἑλκὸς ἐν βάθει συνειγ-
γῶδες καὶ τῶν ἀνιάτων νομῶν τῶν ἐνδο-
τάτων ἀπλάγχων ἀφ' ὧν ἀλεχόντι πληθύν-
οντο σκωλήκων βρυσεν, θανάτῳ δὲ τε ὁδὸν ἀποπ-
κνῶν. ἔπειτα οὐκ ἔτι τῶν σωματικῶν ἐκ πολυ-
πλοθεῖας εἰς ὑπερβολὴν πληθεύσας τιμωρίας με-
τέχευε καὶ τὴν τότε κατασπαρῆσαν, ἀφόρη-
τον καὶ φρικτοτάτην τοῖς πλησιάζουσι παρέχειν
τὴν θάνατον φασὶ καὶ δὴ τοσούτοις παλαιῶν κα-
κῶν, ὅς ποτε συναισθῆσιν τῶν κατὰ τὴν ἐκ-
κλησίαν τελομένην αὐτῷ λαμβάνειν κα-
τατάττω Θεῷ ὁμολογησάμεν, τὸν καὶ
τῶν χειμῶνων ἀποπαύει διώμον. νόμοις τε καὶ
ἀνατάμασι βασιλικαῖς, τὰς ἐκκλησίας αὐ-
τῶν οἰκοδομεῖν ἐπιστρέφει. τὰ τε συνήθη
πρυμνῶν αὐτῶν, εὐχὰς ὑπὲρ αὐτῶν ποιούμενας
διακελεύετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΗ΄.

ὅτι Μαξιμιανὸς διώκας χριστιανούς, καὶ εὐζών ὡς αἰκίστης
ἐκρύπτειτο.

Ἀλλ' ὅμως δὲ διωγμὸς κατὰ ἄρξας, τοιαύ-
τῳ ὑπέειχε δίκην. τῶν δὲ αὐτοῦ γένεσις ὁ
πρὸς ἑλὸς δηλῶμεν γεγονώς, καὶ ταύτ'
ἀπορροὴς διελθὼς τῇ πείρᾳ, λήθην ἀθρόως
ἀπάντων ἐποιεῖτο. ἔτι τὴν καὶ τῶν προτέρων ποι-
νῶν ἀνείλετο τῇ μνήμῃ, ἔτι τὴν ἐκ τῶν δευτέ-
ρας τιμωρῶν δίκην. ὅς δὲ καὶ αὐτὸς ὑπερβα-
λὼν τὸν πρῶτον ὡς ἐν κακῶν πεφίλολι-
μμενος ἀγῶνι, καινότερων τιμωριῶν εὐρέσκει
κατὰ ἡμῶν ἐκαλλωπίζετο. ὅς ἀπῆκε γὰρ
αὐτῷ πρὸς καὶ σίδηρος καὶ ἀπορροήσας, καὶ δὲ γε
ἀθροὺς ἀγριοὺς καὶ θαλάσσης βυθοὺς ἡδὲ καὶ πρὸς

tatione recoluit ea quorum ipse specta-
tor extiterat; tunc cum illum omnium
malorum antesignanum, quisquis ille
tandem fuit, inflictâ divinitus plagâ
percutsum suis ipse oculis conspexit.

CAPUT LVII.

Qualiter Maximianus fistuloso ac verminante
ulcere perdomitus, pro Christianis
legem scripserit.

NAm cum hic Ecclesias oppugnare
exorsus fuisset, primusque iustorum
ac Dei cultorum cadibus animum suum
contaminasset; merito eum divina ultio
corripuit, ab ipsis exorsa carnibus, & ad
animam usque progressa. Repente enim
in medio occultiorum corporis partiū
abscessus ei nascitur: ulcus deinde in
imo fistulosum. Utriusque insanabilis
morsus intima viscera depalcebat. Ex
his incredibilis vermium multitudo
securiens, letalem exhalabat foetorem.
Quippe illi tota corporis moles, ob ni-
miam alimentī copiam in immensam
quandam pinguedinem conversa erat:
quæ tunc temporis in tabem soluta, hor-
rendum & intolerabile spectaculum ad-
stantibus præbuisse fertur. Tot igitur
quassatus malis, tandem intelligere cœ-
pit quæ contra Ecclesiam scelera admi-
sisset. Posthæc errorem suum Deo con-
fessus, persecutionem Christianorum
cohibere; & regalibus edictis ac legi-
bus emissis, Ecclesias eorum quantocius
adificari, ipsosque Christianos sacra sua
solito more peragere, & pro Imperato-
re preces ad Deum fundere jubet.

CAPUT LVIII.

Qualiter Maximinus Christianorum persecu-
tor, fugiens sereno habitu sese occultaverit.

Verum hic quidem qui persecutio-
nis auctor fuerat, huiusmodi pœ-
nas luit. Is verò de quo nunc loquimur
Licinius, qui horum testis ac spectator
extiterat, & qui cuncta accurate expe-
rientia ipsa docente cognoverat; repen-
tè omnium oblitus, ne cū supplicii priori
huic irrogatum animo reputavit, nec
quas divina iustitia de posteriore altero
sumplerat pœnas. Qui quidē cum prio-
rem illum tanquam in quodam scelerū
certamine superare ambitiosè cōtende-
ret, novorum adversus nostros suppli-
ciorū invētionē gloriabatur. neque enim
ignis aut ferrum; non clavorum suffixio-
nes; non bestiarum laniatus, nec maris
altissimi gurgites ei suffecerunt. Sed

præter hæc omnia novum quoddam A supplicii genus ipse commentus, membra quibus lucis usuram percipimus, mutilari lege lata præcepit. Statim igitur conferta agmina non viro- rum modo, verum etiam puerorum ac mulierum, dextris oculis & juncturis pedum, partim ferro, partim cauterio debilitatis, trusa sunt ad metalla, ut diuturno labore ibidem vexarentur. Ob quam causam & hunc quoque non multo post ulta est divina iustitia: tunc cum dæmonum (quos quidem ille Deos putabat) fiducia, & innumerabili armatorum multitudine fretus, prælium commisit. Quippe tunc omni spe divini nudatus auxilii, Imperialem cultum minime ipsi convenientem abiecit: deinde vulgare turbae immixtus, timidè prorsus atque ignavè fugâ salutem sibi quaesivit: & per agros ac vicos sese occultans, sub habitu servili latere se posse existimavit. Verum magnum illum & universa spectantem Providentiæ oculum subterfugere non valuit. Cum enim salutem suam in tuto jam locatam esse censeret; ardente Dei percussus telo, pronus in terram cecidit: totumque ejus corpus inflicta cælitus plagâ adeò consumptum est, ut pristinae formæ species omnis aboleretur; solæque ossa arefacta instar simulacri cujusdam superessent.

CAPUT LIX.

Quomodo vi morbi excacatus Maximinus, legem pro Christianis dedit.

PORRO faviente acrius Dei plagâ, oculi tandem ei exsilierunt, & ex propria sede avulsi, cæcum eum dimiserunt: eadem justissimè perpeffum supplicia, quæ adversus martyres Dei primus excogitarat. Posthæc nihilominus adhuc spirans, ipse quoque à Christianorum Deo veniam poposcit, bellum se divinitati intulisse palam confessus. Nec aliter ac prior ille palinodiam cecinit: legibus & constitutionibus editis, quibus errorem suum in colendis illis quos existimasset Deos, ingenuè professus est, unumque Christianorum Deum expertum se nosse testatus. Hæc cum Licinius non aliorum sermone didicisset, sed factis ipsis percepisset, tamen velut densâ quadam caligine animo ejus offusa, eadem quæ illi agere instituit.

ἅπαντες τοῖς, ξένων ἡνὶ κολάσων αὐτοῦ ἐκείνων, τὰ δὲ φωτὸς αἰσθητῆρα λυμάνων ἐνομοθέτει. ἀπὸ δὲ τῶν πλῆθους ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ παίδων καὶ γυναικῶν, ὁρατοῦ ἐξῶν ὁφθαλμῶν, ποδῶν τ' ἀγκύλας σὺν καὶ καὶ ἡρῶν ἀχρεῖ μύρα, ταλαιπωροῦν τάλλοις παρεδίδωκεν ἕνεκα, καὶ τῶν μακρῶν ἢ δὲ Θεῶν δικαιοκρίσια μετῆναι. δαίμονων ἐλπίσιν, ὧν δὲ ὥστε θεῶν, ὅτι μὲν μυρίασιν ἀναριθμήτοις ἰππάρησας, πύμῳ παρετάθη. τῶν καὶ αὐτὰ γυναικῶν ἐκ τῶν Θεῶν ἐλπίδος, ὡς ἐκδύεται τὸν πόντον αὐτὰ βασιλικὸν κόσμον. δειλῶς τε ἀνδρῶς ὑποδύς τὸ πλῆθος, δρακῶν σωτηρίαν ἰπποῖ. καὶ περὶ κρυπτοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τὰς κόμας ἐν οἰκῇ ὁρῶν, διαλαθάνειν ὤρετο. ἀλλ' ἐχὶ καὶ τοῖς καὶ τῆς καθόλου ἀσθενείας διαδεδρακένον ὁφθαλμῶν ὡς γὰρ ἐν ἀσφαλεῖ λοιπὸν κείνῳ πρὸς τὴν ζωὴν ἤλπισε. βέλει Θεῶν πεπνευμένων πληγεῖς, πηνῆς ἔκειτο, θελάτω πηνῆτι πᾶν δαπανώμεν. σῶμα ὡς τὸ πᾶν αὐτῆς τῆς παλαιᾶς μορφῆς ἀφανιστοῦ. ξηρῶν ὅσων καὶ κατεσκευασμένων, δὴ δὲ δώλων ἀφελειφέντων αὐτῶν μόνων.

C

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΘ.

Ὅτι ἐν τῷ τυφλωθείς Μαξιμίνος, ὁ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς.

ΣΦΟΔΡΟΤΕΡΑΣ ὅ τῆς τῶν Θεῶν πληγῆς σταθεῖσιν, ἀσπιδώσιν αὐτὰς τὰ ὅμματα, τῆς τε οἰκείας λήξεως ἐκπεσόντα, αὐτὸν ἀφίστην. ἃ καὶ τῶν Θεῶν μαρτυρῶν ἐφείρε κολασήρια, ταῦτα ὑπὸ νῆα δικαιοσύνης ψήφω. καὶ δὴ ἐπ' ἐμπέδων τοῖς τοσούτοις, ὅς ποτε καὶ ἐδιδόχετο χρεῖσιν ἀνθρωπολογεῖτο Θεῶν, ἐπὶ τὰς οἰκείας ἐπὶ θεῶν θεομαχίας. παλινωδίας τε συνεισπαινοῦσιν αὐτὸν ὡς αὐτὸς, νόμοις ἐκτασμάσιν ἐγράψως τὴν οἰκείαν ἀφελειφέντων Θεῶν πλάνην ὁμολογῶν. μόνον ὅ τὸν γυναικῶν αὐτῇ πέρεα Θεὸν ἐγνωκέναι μαρτυροῦν. ταῦτ' ἐργοῖς μαθὼν ὁ Λικίνιος, ἀλλ' ἀκοῇ παρ' ἐτέρων πυθόμενός, τοῖς αὐτοῖς ἐπεφύετο. ὅς αὖτε τινι σκοτομῶν τὴν δαίμονα ἐγκαλυπόμενος.